

Managementadviseur in Mongolië

Telecardiologie

Er was eens een tijd dat internet nog niet bestond. Ik kan me niet meer voorstellen hoe we dat zo lang hebben uitgehouden. In een land dat zo groot en zo leeg is als Mongolië kan internet een heel bijzondere functie hebben in de gezondheidszorg. Dat werd ingezien door een

land dat veel kleiner en voller is: Luxemburg financiert een prachtig project binnen de cardiologie.

Hoofddoel is om de sterfte aan hartziekten te verminderen door snellere en betere diagnostiek. Een ander doel is om geld te besparen. De armoede is hier schrijnend en dat maakt het extra belangrijk om het beschikbare geld zo efficiënt mogelijk te besteden. De kosten van de reis naar het verre Ulaanbaatar kunnen in veel gevallen worden uitgespaard. Het derde doel is nascholing.

Door dit project beschikt een aantal ziekenhuizen nu over moderne echoapparatuur en digitale ECG, beide verbonden met een computer. De lokale cardioloog kan zo gegevens via internet naar het centrumziekenhuis in Ulaanbaatar sturen. Binnen drie dagen krijgt zij een advies. Een patiënt met een ingewikkelde ziekte, woonachtig in een uithoek als Choibalsan, moest voorheen naar de hoofdstad: een zware reis als je niet in staat bent om een vliegtuig te betalen. En dus was vaak sprake van uit- of afstel.

Densmaa (de cardioloog op de foto), liet me de gegevens van een patiënte met een mitralisstenose zien. Haar vraag was of een operatie geïndiceerd en mogelijk was. Het elektronische antwoord: opereren is niet mogelijk vanwege te ver gevorderde schade aan het hart. De patiënte is een reis bespaard. Het is een mooi voorbeeld van het belang van tijdige diagnostiek.

Het uitwisselen van gegevens gebeurt overigens per e-mail, zonder enige vorm van beveiliging. Maar dat is in dit land geen probleem. Privacy is hier een onbekende luxe waarvoor geen geld en weinig belangstelling is. De internetverbinding van het ziekenhuis is soms langdurig uitgeschakeld en dan gaat de specialist met een geheugenstick naar het internetcafé aan de overkant.

Ons ziekenhuis schat de kosten voor de reis naar en het verblijf in de hoofdstad voor een patiënt met begeleider op ruim 200 euro. Ter vergelijking: het gemiddelde maandsalaris van specialisten is nu, na een recente verhoging met 20 procent, bijna honderd euro.

Dankzij telemedicine kunnen ongeveer veertig patiënten per jaar in Choibalsan blijven: een besparing van tachtig maandsalarissen.

Ook voor cardiologen is de reis naar de hoofdstad duur. De website van het project biedt goede en hooggewaardeerde mogelijkheden voor e-learning. Densmaa vertelt dat zij en haar collega sinds de start van het project veel hebben geleerd, en dat de cardiologie daardoor volwassener is geworden. Ze kunnen nu ook nascholingspunten verdienen zonder op reis te gaan.

Na vier jaar stopt Luxemburg nu met het project, maar de telecardiologie gaat door. Het zou een voorbeeld kunnen zijn voor veel andere projecten. Ik stel me daarbij voor hoe eenzame dokters, ver in het binnenland, hun collega's in het ziekenhuis raadplegen met videoconferenties. En ook hoe andere specialisten contact hebben met centra in de hoofdstad. De belemmeringen voor dergelijke grote sprongen voorwaarts zijn van financiële aard, niet van technische. ■

Maarten Stoffels,
arts n.p., managementadviseur ziekenhuis te Choibalsan, Mongolië, als ontwikkelingswerker uitgezonden door VSO

DE FOTO IS HELAAS
NIET BESCHIKBAAR
VOOR INTERNET